საქართველოს რესპუბლიკა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ორგანო

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. № 185 (205) სამშაბათი, 24 სექტემბერი, 1991 წელი ფასი 10 კაპიკი

იყიდება საქართველო!

ქართველებს გვიყვარს ჩვენი გმირული ისტორიით თავმოწონება და დიდი წინაპრების ბახსენებისას მათ საკმაოდ საფუძვლიანად შორსმჭვრეტელ პოლიტიკოსებად ვნათლავთ. ჩვენც, მათ შთამომავლებსაც, ასეთებად მიგვაჩნია თავი.

ქართველებს გვიყვარს ჰუმანიზმზე, მიმტევებლობაზე, ურთიერთგატანაზე და უღალატობაზე საუბარი.

ქართველებს გვიყვარს ერთიან, ძლიერ საქართველოზე ფიქრი და სრულიად საქართველოზე — დიდ საქართველოზე ოცნება.

სამწუხაროდ, ყველაფერი ტყუილი ყოფილა, რადგან

იყიდება საქართველო!!

თბილისში ამ დღეებში სიძულვილი, ბოღმა და დაუნდობლობა მძვინვარებს.

თბილისი ამ დღეებში სავსეა გაბოროტებული, თვალებგაფართოებული, ფსიქიკაშერყეული, ძმისადმი იარაღშემართული ფანატიკოსებით, რომლებმაც მალე შეიძლება აღარაფრის წინაშე დაიხიონ უკან.

მომავალი აღარ მოიკითხავს მტყუანს და მართალს. მომავლისა და სამშობლოს წინაშე ყველა, ორივე მხარე ერთნაირად არის პასუხისმგებელი. ნურავინ შეეცდება თავის მართლებას და პასუხისმგებლობის მოხსნას! არავის აქვს უფლება ვიღაცეების ამბიციებს გადააყოლოს საქართველო.

კარგა ხანია ჩამორეკა განგაშის ზარმა. ყველამ უნდა მივუგდოთ ყური ამ ხმას.

ქირქილებს მტერი — რომელი „ძალაც“ გინდათ დაარქვით — „მესამე“ თუ „მეშვიდე“ „მეათე“ თუ „მეოცე“. ეს ძალა რეალურია და ჩვენი ისტორიის მანძილზე მრავალჯერ გავუბრიყვებივართ. აქამდეც მოგვიყვანა. საქართველოში ასეთი მდგომარეობის შექმნა უკვე უდიდესი ცოდვაა, მოუშუშებელი ჭრილობა და შავი ლაქაა ყოველი ჩვენგანისთვის. ცოდვას ახალ ცოდვას ნუ დავამატებთ. ღმერთი არ გვაპატიებს!

დაძაბულობამ და ვნებათა ღელვამ მწვერვალს მიაღწია. მხარეებს შორის საშინელი ურთიერთდაპირისპირებაა, ამის მაჩვენებელია ჩვენს გაზეთში გამოქვეყნებული ინფორმაციებიც, მაგრამ ძმათა კვლას არა აქვს არავითარი გამართლება. ხელისუფლებამაც და ოპოზიციამაც ყველა ღონე უნდა იხმაროს, რათა დამშვიდდეს მდგომარეობა, — საქმე სამშობლოს ბედს ეხება.

სახეზეა ნამდვილი პუტჩი. პუტჩი კი ყოველთვის და ყველგან უკანონო და სისხლიანია. პუტჩს აყოლილებიც პუტჩისტებად მოინათლებიან და გამართლება არ ექნებათ. მხოლოდ სიძულვილით გაერთიანებული ხალხი უკეთესს ვერაფერს შექმნის — არც ბოროტება აულაგმია ბოროტებითვე ვინმეს.

თითოეულმა ჩვენთაგანმა უნდა გაისიგრძეგანოს ჩვენზე დაკისრებული უდიდესი პასუხისმგებლობა, რათა არ შეგვაჩვენოს ჩვენმა დაბეჩავებულმა შთამომავლობამ. დაბეჩავებულმა, რადგან ახლა უკვე

უკანასკნელად გაიყიდება საქართველო!!!

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტთან ეროვნული უშიშროების საბჭოს შექმნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, მისი დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის უზრუნველყოფის, შეიარაღებული ძალებისადმი ხელმძღვანელობის გაწევის, ეთნოკონფლიქტების მოგვარების, ეროვნული უშიშროების თვალსაზრისით კანონიერებისა და მართლწესრიგის დაცვის, სტიქიური მოვლენების შედეგად წარმოქმნილი ექსტრემალური სიტუაციების და სხვა საკითხების ოპერატიულად გადაწყვეტის მიზნით:

1. შეიქმნას საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტთან ეროვნული უშიშროების საბჭო.

2. დამტკიცდეს ეროვნული უშიშროების საბჭოს შემდეგი შემადგენლობა:

საბჭოს თავმჯდომარე:

ზ. გამსახურდია — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი,

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები:

ა. ახათიანი — საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე,

ბ. გუგუშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი.

საბჭოს წევრები:

ზ. ბოკუჩავა — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის კონსულტანტი — საბჭოს პასუხისმგებელი მდივანი,

ნ. გოიერგაძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე,

ჯ. გოლეთიანი — საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი,

თ. ვაშაძე — საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტარისა და მშენებლობის საქმეთა მინისტრის მოადგილე,

ნ. ნინუა — საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი,

მ. ომანიძე — საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის პირველი მოადგილე, საგარეო საქმეთა მინისტრი,

ვ. რაზმაძე — საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორი,

ფ. ტყეშელავა — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრი,

კ. ფირცხალავა — საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი,

ჯ. ფირცხალაიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი,

ვ. ქობალია — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის მთავარი სამმართველოს უფროსი,

ბ. ჭუთაიელაძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე,

დ. ხაბულიანი — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი,

ჯ. ხეცურიანი — საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზვიად გამსახურდია.

თბილისი. 1991 წლის 21 სექტემბერი.

მთავრობის განცხადება

როგორც ცნობილია, 21 სექტემბერს, თბილისში უაღრესად გართულდა ვითარება. რამდენჯერმე სცადეს ხელთ ეგდოთ მთავრობის სახლის შენობა, რომელთანაც ათასობით ადამიანი შეიკრიბა რესპუბლიკის კანონიერი ხელმძღვანელობის დასაცავად. ისინი მთელი დღე-ღამის განმავლობაში პარლამენტთან იყვნენ, სადაც მიმდინარეობდა მიტინგი. მიტინგის დროს საკმაოდ მრავალრიცხოვანი, აგრესიულად განწყობილი პირების ჯგუფიდან სცადეს თავს დასხმოდნენ შეკრებილთ სატვირთო ავტომობილების დახმარებით. მხოლოდ მიტინგის მონაწილეთა გამბედაობამ, რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის მტკიცე ნებისყოფამ და თავდაჭერილობამ გახადა შესაძლებელი ტრაგიკული შედეგების თავიდან აცილება. კონფრონტაცია გაგრძელდა 22 სექტემბრის დილამდე.

ღამით მთავრობის გეოიათასობით მომხრემ მოაწყო მშვიდობიანი მსვლელობა-მანიფესტაცია რუსთაველის პროსპექტზე. მთ გზა გადაუღობეს ბარიკადებზე თავმოყრილმა კანონიერი მთავრობის მოწინააღმდეგე ჯგუფებმა. მიუხედავად იმისა, რომ მანიფესტანტები კეთილგონიერებისათვის მოუწოდებდნენ, მათ ქვებით, ალმატურის კეტებითა და სხვა საგნებით გაუმასპინძლდნენ.

უფრო მეტიც, ბარიკადებზე მყოფებმა გამოიყენეს გაზი „ჩერრიომუხა“, რის შედეგადაც არის მოწამვლის შემთხვევები. უნდა აღინიშნოს, რომ მანიფესტანტთა შორის არ ყოფილა სამართალდამცავ ორგანოთა არც ერთი წარმომადგენელი.

მხოლოდ ხალხის მეცადინეობით მოხერხდა რუსთაველის პროსპექტის გაწმენდა ბარიკადებისაგან. საბედნიეროდ, არც ერთი მხრიდან არ არის მსხვერპლი.

ახლა პროვოკატორები ქალაქში ავრცელებენ ყალბ ინფორმაციას, რათა გამოიწვიონ არეულობანი და გაამწვავონ ვითარება. გთხოვთ არ აჰყვეთ პროვოკაციებს და იყოთ მშვიდად. ეს აუცილებელია იმისთვის, რომ უზრუნველვყოთ სტაბილიზაცია ჩვენს რესპუბლიკაში, რაც ჩვენი სანუკვარი მიზნის — საქართველოს დამოუკიდებლობის მიღწევის საწინდარია.

რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა მზად არის კონსტრუქციული დიალოგისათვის ყველასთან, ვისთვისაც ძვირფასია თავისუფლების იდეალები.

დაე, ღმერთი იყოს საქართველოს მფარველი!

თბილისი. 1991 წლის 22 სექტემბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის ბატონ ბესარიონ გუგუშვილის

განცხადება

ტელევიზიით 22 სექტემბერს

მძიმე, უძინარი, მშფოთვარე ღამე ჰქონდა თბილისს.

პრეზიდენტის და ხელისუფლების თხოვნის შესაბამისად მთავრობის სახლთან თავი მოიყარეს ათიათასობით თბილისელმა, რაიონებიდან ჩამოსულმა პატრიოტებმა.

ღამის 3 საათისთვის მომიტინგეები, სულ ყველანი — სამოქალაქო პირები, გაემართნენ რუსთაველის პროსპექტზე ექსტრემისტული ოპოზიციის ბარიკადების ასაღებად.

ბარიკადების დაშლის დროს არც ერთი მხარეს არ გამოუყენებია ცეცხლსასროლი ან მჭრელი იარაღი. შეხლა-შემოხლისას ბარიკადების დამცველებმა გამოიყენეს ქვები და რკინის კეტები.

ამ შეჯახების შედეგად საავადმყოფოებში აღმოჩნდნენ დაშავებულნი, მათ შორის არც ერთი მძიმედ არ დაშავებულა.

ამქამად რუსთაველის პროსპექტი ბარიკადებისგან გაწმენდილია. ახლა ქალაქის მოსახლეობისათვის არსებითს საშიშროებას წარმოადგენს გვარდიის უკანონო რაზმი, რომელიც ბატონ თენგიზ კიტოვანს ემორჩილება.

მე მივმართავ ბატონ თენგიზს, რომელსაც არაერთი წელიწადია ვიცნობ, შემდეგი თხოვნით:

— ბატონო თენგიზ, გთხოვთ, იგრძნოთ თქვენი პასუხისმგებლობა არსებულ ვითარებაში მთელი ქართველი ხალხის წინაშე. თბილისში ამჟამად თავმოყრილია პრეზიდენტისა და მთავრობის ერთგული ასეთასობით ადამიანი, რომელთაც მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი აღკვეთონ სამხედრო პუტჩის ცდები.

მე პირადად, როგორც რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი, მოგმართავთ თხოვნით, დაგთანხმდეთ თქვენი უკანონო ფორმირების დაშლაზე, ან მისი კანონიერი ხელისუფლების განკარგულებაში გადაცემაზე. ხოლო ჩემი მხრივ გაძლევთ გარანტიას, რომ არც თქვენი, არც რომელიმე თქვენთან მდგომი გვარდიელის მიმართ არ იქნება წაყენებული კანონმდებლობის ფარგლებში პასუხისმგებლობა, არც ერთი არ იქნება მიცემული სამართალში.

ბატონო თენგიზ, ახლა თქვენს სინდისზეა მოვლენათა შემდგომი განვითარება. მე კიდევ ერთხელ გთხოვთ დაფიქრდეთ ამ პირობაზე, რომელიც არ შელახავს თქვენს და თქვენი გვარდიელების მხედრულ თავმოყვარეობას, შვებას მოუტანს მთელ ერსაც, თქვენც თქვენს ოჯახსაც, ისევე როგორც თქვენს გვარდიელებსა და მათს ოჯახებს.

— ბატონო თენგიზ, კიდევ ერთხელ დაბეჯითებით გთხოვთ, გადადგათ ეს ვაქკაცური და ჰუმანური ნაბიჯი.

საქართველოს მთავრობის მუდმივი წარმომადგენლის მოადგილის ბატონ ვ. უვავილაშვილის კუზლიკაციასთან დაკავშირებით

ა. წ. 20 სექტემბერს დამოუკიდებელ ყოველკვირეულ გაზეთ „დრონში“ გამოქვეყნდა მოსკოვის საქართველოს მთავრობის მუდმივი წარმომადგენლის მოადგილის ბატონ ვ. ყვავილაშვილის წერილი „სიტყვა, რომელიც ვერ ითქვა სესიაზე“, წერილს დართული აქვს ტელეფონოგრამა, რომელსაც ხელს აწერს საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახურის თანამშრომელი ქალბატონი მაგული გაგნიძე.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის კანცელარიიდან გვაცნობეს, რომ ქალბატონი მაგული გაგნიძე არ ირიცხება პრეზიდენტის აპარატში, ხოლო რაც შეეხება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სამდივნოდან გვაცნობეს, რომ ქალბატონი მაგული გაგნიძე ა. წ. 23 ივლისს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სამდივნოს ბრძანებით გათავისუფლებული იყო დაკავებული თანამდებობიდან უზენაესი საბჭოს პრესცენტრის გაუქმებასთან დაკავშირებით.

მოქმედებს საკოორდინაციო შტაბი

საქართველოს მთავრობის სახლი. რამდენიმე დღეა აქ, შენობის პირველ სართულზე განლაგდა საქართველოს მილიციის საკოორდინაციო შტაბი, რომლის უფროსია საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე ვანო ჭელიძე. აი, რას გვიამბობს იგი:

— ჯასული კვირა დღე ყველაზე დაძაბული იყო ჩვენთვის. დამთავრდა მუქარისა და შანტაჟის პერიოდი და ოპოზიცია შეტევაზე გადმოვიდა. ადრე დილიდან საქართველოს ტელევიზიის შენობასთან და მასთან მიმდებარე ტერიტორიაზე გამოჩნდა კიტოვანისეული „გვარდიის“ ერთი მსუბუქი ტანკი, სამი ჯავშანტრანსპორტიორი, 100-მდე ავტომატით, ამდენივე კარაბინით და სანადირო თოფებით შეიარაღებული ჯგუფები. მსუბუქი ავტომანქანებით ჩაიხერგა მისადგომები. მათ დაიკავეს ტელევიზიის შენობა, მოახდინეს მიმდებარე ტერიტორიის ბლოკირება, გადაკეტეს მოძრაობა. ერთი სიტყვით, მოიწყვეს ე. წ. ბლოკადარმი მთავრობის სახლის მიმართულებით დაგეგმილი შეტევისთვის.

ამასთან ერთად აქ შექმნილმა საგანგებო ჯგუფებმა დაიწყეს ოპოზიციის ხელმძღვანელთა მიერ ადრე დასახული გეგმის განხორციელება. ისინი იარაღის მოპოვების მიზნით თავს დაესხნენ „დოსაფის“ იარაღის საწყობს, ფიზკულტურის ინსტიტუტის ტირს, მილიციის საპატრულო ჯგუფს, რის შედეგადაც გაიტაცეს იარაღი. იყო ცდა, იარაღი წაერთვათ აგრეთვე საბურთალოს მილიციის არასაუწყებო დაცვის განყოფილების მუშაკებისთვის, მაგრამ შინაგან საქმეთა ორგანოების მუშაკების ჩარევის შედეგად ვერ შეძლეს.

იარაღის მომპოვებელი ჯგუფების, პარალელურად მოქმედებდნენ აგრეთვე სხვა საგანგებო ჯგუფები, რომლებსაც ოპოზიციის ხელმძღვანელთა დავალებით უნდა გადაეკეტათ მოძრაობა საქართველოს სამხედრო გზაზე (ავჭალის გადასახვევთან), რათა არ მიეცათ საშუალება დასავლეთ საქართველოდან პრეზიდენტისა და პარლამენტის მხარდასაჭერად წამოსული ადამიანებისთვის შემოსულიყვნენ თბილისში. ისინი აჩერებდნენ ავტობუსებს, არ უშვებდნენ მოქალაქეებს, აგრეთვე რესპუბლიკის რაიონებიდან თბილისში წესრიგის დასაცავად გამოძახებულ მილიციის მუშაკებს.

მაგალითად, ასე იმოქცევნენ თერჯოლის მილიციის წარმომადგენლებს, რომლებიც ჩამოსვენ მანქანებიდან, აპყარეს იარაღი და აიძულებდნენ უკან გაბრუნებულიყვნენ. შეიქმნა შეიარაღებული შეტაკების საფრთხე, მაგრამ თავდაცვის შტაბის წევრმა, რომლებიც პრეზიდენტმა გაგზავნილა მშვიდობიანი გზით მოგვარონ კონფლიქტები, აიძულეს „მოიერიშეთა“ ჯგუფი დაებრუნებინათ თერჯოლელი მილიციელებისათვის იარაღი და შემოეშვათ ისინი დედაქალაქში.

ჩვენ ყველა ღონეს ვხმარობთ იმისთვის, რომ რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა ორგანოების ძალებითა და პრეზიდენტის ერთგული გვარდიის ქვედანაყოფებით თავდასხმისა და ხელყოფისაგან დავიცვათ საბელმწიფო და სტრატეგიული მნიშვნელობის ობიექტები. ეს ჩვენი უპირველესი მოვალეობაა, და გვინდა გითხრათ, რომ ისინი მართლაც საიმედოდ არის დაცული.

რა ქენათ, ასეთია ჩვენი საქმე და ჩვენც ვაკეთებთ ამას, თუმცა შინაგანად გვწამს, რომ მოწინააღმდეგე მხარეს ეყოფა სიბრძნე და ვაჟკაცობა და ხელს არ აღმართავს მშობლიურ ხალხსა და კანონიერ ხელისუფლებაზე. ამიტომაც შტაბის ხელმძღვანელობა ინტენსიურად აწარმოებს მოლაპარაკებას ოპოზიციურ ძალებთან. ასეთ დროს უნდა მოვძებნოთ, უნდა გამოვნახოთ კომპრომისი, თორემ ერთი ტყვიის გასროლა, და დენთის კასრივით შეიძლება იფეთქოს ირგვლივ ყველაფერმა. ეს კარგად უნდა გვქონდეს შეგნებული ორივე მხარეს. ამის დასტური იყო თუნდაც ის, რომ კვირას ოპოზიციამ თენგიზ სიგუასა და თენგიზ კიტოვანის ხელმძღვანელობით რამდენჯერმე დაპირა შემოტევა მთავრობის სახლის მიმართულებით, მაგრამ იგი ვერ განახორციელეს. ეტყობა, მათთანაც არის ხალხი, რომელიც ხელს უშლის ასეთი უგუნური აქციის განხორციელებას.

დაისახა მოლაპარაკების რეალური გზები. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ბარიკადს იქით მდგომი ჩვენივე თანამამძენი გონივრულად განსჯიან შექმნილ სიტუაციას და თავიდან აგვაცილებენ უბედურებას, რომელიც საქვეყნოდ გაუტეხს სახელს ჩვენს საქართველოს, ქართველთა კაცთმოყვარე სულსა და ზუნებას.

დაშავდნენ ოცდაერთი სექტემბრის ღამეს

21 სექტემბერს ღამით რუსთაველის პროსპექტზე დაპირისპირებულ მხარეთა შეტაკების შედეგად დაზარალებულმა სამოცდაათამდე კაცმა მიმართა თბილისის საგანგებო დაწესებულებებს. ეს განაცხადა საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის მინისტრმა ქალბატონმა მანანა ძოძუაშვილმა. მან თქვა, რომ საავადმყოფოში მისულ არც ერთ დაშავებულს არ მჭონია ცეცხლსასროლი იარაღით მიყენებული ჭრილობა. ყველა დაშავება გამოწვეული იყო ბლაგვი საგნებით. სამედიცინო დახმარების შემდეგ მათი უმრავლესობა შინ გაუშვეს. მსხვერპლი არ არის.

როგორია ორშაბათისათვის, 23 სექტემბრისათვის ავადმყოფთა მდგომარეობა? საინფორმაციო კორესპონდენტის ამ კითხვას უპასუხეს საავადმყოფოების ხელმძღვანელებმა.

ანდრო წიკლაური, ყიფშიძის სახელობის ცენტრალური კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი: 22 სექტემბრის დილის ხუთი საათისათვის ჩვენ მოგვმართა 15 კაცმა. ყველას, ერთის გარდა, უმნიშვნელო ტრავმები და დალილავებული ადგილები ჰქონდა. მათ გაუწიეს ამბულატორიული დახმარება და შინ გაუშვეს. ტარიელ ედიშერაშვილისთვის კი იძულებული გახდნენ სასწრაფოდ გაეკეთებინათ ოპერაცია თავის ქალისა და ტვინის ტრავმის გამო. ჯერჯერობით იგი მძიმე მდგომარეობაშია.

ალექსანდრე ჭილაძე, თბილისის პირველი საქალაქო კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი: ჩვენთან ცხრა ავადმყოფი მოიყვანეს, რომლებიც ჯერჯერობით სტაციონარში იმყოფებიან. მათი ჯანმრთელობა დამაკმაყოფილებელია. ერთ მათგანს მუცლის არეში ყრუ ტრავმასთან დაკავშირებით ოპერაციაც გაუკეთეს.

ქართლოს ჯაფარიძე, თბილისის ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი: იმ ღამეს ჩვენთან მოყვანილი ექვსი დაშავებულიდან დღეისათვის საავადმყოფოში მხოლოდ ერთია. იგი მოთავსებულია ქირურგიის განყოფილებაში დაქექილობის შედეგად გამოწვეულ ჭრილობებთან დაკავშირებით. მალე მასაც გავწერთ.

ბურამ ჭელიძიძე, მეოთხე საქალაქო კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმის მოადგილე: იმ ღამის ორი პაციენტიდან ერთისთვის საკმარისი გამოდგა ამბულატორიული დახმარება, მეორე გაიგზავნა თვალის კლინიკაში, რადგან მას თვალი ჰქონდა დაზიანებული.

თამაზ ჯიბლაძე, თბილისის მესამე საქალაქო კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი: ჩვენს ტოქსიკოლოგიის განყოფილებას 22 კაცმა მოაკითხა, ყველას დავუსვით დიაგნოზი — მსუბუქი მოწამვლა, რომელიც გამოწვეული იყო ცრემლსადენ გაზთან კონტაქტით. მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობას საფრთხე არ ელოდა, ამიტომ მათ არ სჭირდებოდათ სტაციონარული მკურნალობა და შინ გავგზავნეთ.

ზურაბ ბერიძე, თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის პირველი კლინიკის მთავარი ექიმი: ჩვენ მოგვმართა მხოლოდ ერთმა კაცმა, რომელსაც ფეხის მსუბუქი ტრავმა ჰქონდა. მას მხოლოდ ამბულატორიული დახმარება გავუწიეთ...

მისვლინეთ

„განცხადება საქართველოს საზოგადოებრიობას“

საქართველოსათვის ამ კრიზისულ დღეებში ვრცელდება ხმები, თითქოს ჩემმა შვილმა, ეროვნული გვარდიის ოფიცერმა, ლაშა წერეთელმა თავი მოიკლა, რათა ამით პროტესტი გამოეცხადებინა რესპუბლიკის პრეზიდენტისათვის.

მომახნია, რომ 26 წლის ჭაბუკს საბუდიშწერო ნაბიჯის ამდაგვარად ახსნა, საქართველოს მთავრობისადმი დაპირისპირებული პირები რომ ცდილობენ, აბსურდულია და ყოველგვარ ლოგიკას მოკლებული. რაში სჭირდებოდა ჩემს შვილს ამ სახით გამოხატვა, როდესაც ის შავნაბადაზე იმყოფებოდა, რაც თავისთავად პროტესტის გამომხატველია და სწორედ რომ პრეზიდენტისგან განდგომას ნიშნავს. და კიდევ: თუ კი მას პროტესტის გამოხატვა სურდა, განა წერილობით დოკუმენტს არ დასტოვებდა? ანდა ვის მოუკლავს თავი პროტესტის ნიშნად? ყოველ შემთხვევაში ჩემი შვილი ასეთი პოლიტიკური დონის ადამიანს არ წარმოადგენდა.

აშკარაა, რომ საქმე სრულიად სხვაგვარად იყო. სასწავლო მანევრებზე გაყვანილი, ახლად შექმნილი ქართული გვარდია მოულოდნელად აღმოჩნდა ავანტიურისტების ხელში. ბოლო დღეებში, თვითმხილველების თქმით, ლაშა ამბობდა, რომ არასოდეს აღმართავდა ხელს თავის თანამამძეებზე. ამბობდა აგრეთვე, რომ წამოსვლა სურდა შავნაბადადან, მაგრამ არ შეეძლო ამის გაკეთება და სხვა ამის მსგავსი.

უპასუხისმგებლო, პირადი ამბიციებით შეპყრობილმა ადამიანებმა აიძულეს ჩემი შვილი მეშმარეთა უკიდურესი ზომისათვის. ამავე დროს, არ შემიძლია არ აღვნიშნო, რომ არ არის გამორიცხული ძალადობაც და რომ მას ფიზიკურად გაუსწორდნენ.

ამიტომ, უსაყვარლესი შვილის მამა ვთხოვ სათანადო სამართალდამცავ ორგანოებს არ დაიზარონ, რათა დაადგინონ სრული სიმართლე და პასუხი აგებინონ იმ პირებს, რომელთა პირდაპირი თუ არაპირდაპირი მიზეზით დაიღუპა ქართველი ჭაბუკი, მცირეწლოვანი ბავშვის მამა.

მე ჩემი შვილი მიმაჩნია გმირად, რომელმაც ერის მიერ არჩეული პრეზიდენტის ღალატსა და თანამემამულეების წინააღმდეგ იარაღის ხმარებას სიკვდილი არჩია. იმედია, ამას მისი საყვარელი ქართველი ხალხი სათანადოდ დააფასებს.

იქნებ ლაშას თავგანწირვა გაბედეს მაგალითი იმ ქართველებისათვის, განსაკუთრებით კი ზოგიერთი ქალებისათვის, რომლებიც ჩვენი წინაპრების მსგავსად მანდილს კი არ ჩაგდებენ მოპაერეს მხარეების შორის, არამედ პირიქით, ერთმანეთთან სასიკვდილო ბრძოლისათვის აქეზებენ და განაწყობენ მათ.

მაშ, რაღათა გვინდა ქართველებს დიდი შოთა რუსთაველი და მისი სიტყვები: „გველსა ხვრელით ამოიყვანს ენა ტკბილად მოუბარი“.

რაული წერეთელი
22. 09. 1991 წელი.

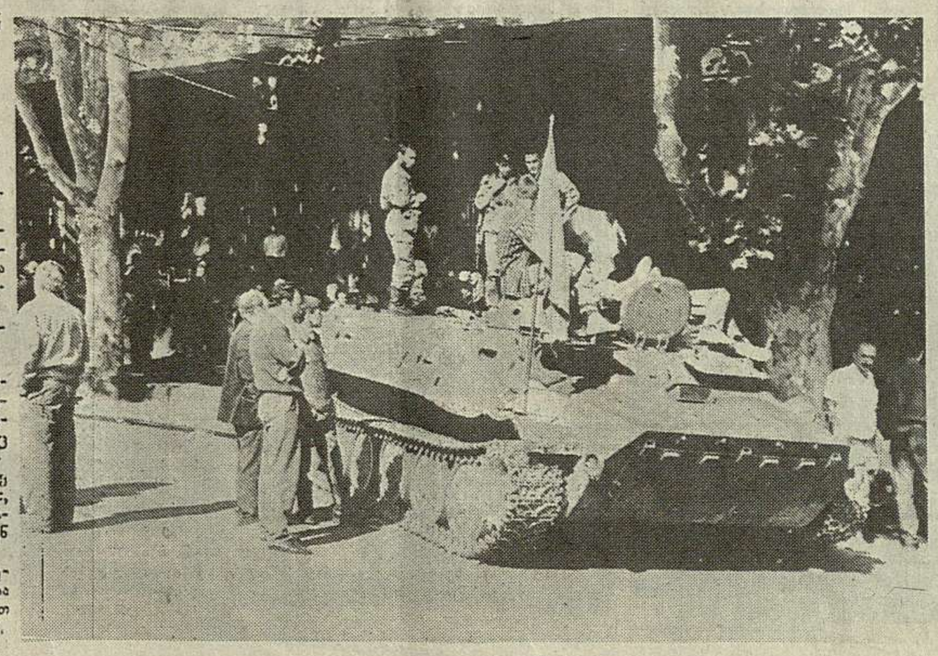

თეიდო ნიკოლაიშვილის ფოტო.

თბილისი, სექტემბერი, 1991 წელი...

შაბათს დილით, მთავრობის სახლის წინა მოედანზე ასეულობით ადამიანმა მოიყარა თავი მიტინგზე, თავისი მხარდაჭერა და თანადგომა რომ გამოეცხადებინა საქართველოს ეროვნული პარლამენტისადმი, რესპუბლიკის პრეზიდენტისადმი. მიტინგის მსვლელობის დროს ოპოზიციის ათობით წარმომადგენელი შემოიჭრა მთავრობის სახლის წინა მოედანზე და შეეცადა იქვე, კიბეების ერთ უჯრედზე გაეკეთებინა პლაცდარმი. მიტინგის მონაწილეთა აქტიური მოქმედებით ადამიანთა ეს ჯგუფი მალევე განდევნეს მთავრობის სახლის მისადგომებიდან.

შეიქმნა მეტად დაძაბული ატმოსფერო.

სწორედ ამ დროს გაისმა პრეზიდენტის მოწოდება მთელი ქართველი ხალხისადმი— დაეცვათ ეროვნული პარლამენტი, რასაც დიდი გამოხმაურება მოჰყვა.

შემდეგ მოვლენები ასე განვითარდა. შუადღის შემდეგ მიტინგის მონაწილეებს, რუსთაველის პროსპექტის მხრიდან 3 ათასამდე ოპოზიციის წარმომადგენელი მოადგა, რომლებსაც რესპუბლიკის მოედანზე მიმდინარე ოპოზიციის მიტინგის მონაწილენი შეუერთდნენ, დადგა კრიტიკული მომენტი. ერთმანეთის წინააღმდეგ ასეულობით ქართველი იდგა. ოპოზიციამ მთავრობის სახლის წინა მოედნის მისასვლელთან ჩახერგილი ავტობუსების გათრევა და ქუჩის ნაწილის გადათავისუფლება დაიწყო.

მიტინგის მონაწილეთა მიმართვამ, არ გადაედგთ საბედისწერო ნაბიჯი, არ დაეღვარათ თანამოძმეთა სისხლი, შეაჩერა ისინი. მთელი თბილისი მთავრობის სახლისაკენ დაიძრა. მათ საქართველოს რაიონებიდან, აფხაზეთიდან, აჭარიდან, სამაჩაბლოდან ჩამოსული დელეგაციების წარმომადგენლები შეუერთდნენ. ისე რომ, საღამოსათვის მთავრობის სახლის წინა მოედანსა და მის მიმდებარე ქუჩებზე 50 ათასზე მეტმა ადამიანმა მოიყარა თავი.

ღამის სამ საათზე მანიფესტანტთა დიდი ჯგუფი რუსთაველის გამზირზე დაიძრა. მათ გადაწყვიტეს ბარიკადებისაგან გაეთავისუფლებინათ რუსთაველის პროსპექტი. აღდეს ბარიკადები თეატრალური ინსტიტუტის გვერდით ედგა. შენობის წინამდებარე ტერიტორიიდან. . .

ყოფილი „იმელის“ შენობის წინ კი ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის წევრებისა და მათი მომხრეების წინააღმდეგობას წააწყდნენ. მანიფესტანტები ბარიკადებზე მდგარ ოპოზიციის წარმომადგენლებს მოუწოდებდნენ, რომ შეთანხმებულად, ერთობლივად ემოქმედათ ბარიკადების ასაღებად და ცენტრალური პროსპექტის გასათავისუფლებლად, მაგრამ ამჯერად... თითქმის ორი საათის დიალოგმა შედეგი ვერ გამოიღო. მოხდა შეხლა-შემოხლა, რის შედეგადაც ოფიციალური მონაცემებით რამდენიმე ათეული კაცი მოხვდა საავადმყოფოში. მათ შორის არც ერთი არ იყო დაჭრილი ცეცხლსასროლი იარაღით.

განა სამარცხვინო და დასაგმობი არ არის მომქმედ მოძმეზე ასე აღმართოს ხელი? განსაკუთრებით კი მაშინ, როცა დგება ისტორიული მომენტი იმპერიული უღლიდან ქართველი ერის საბოლოო განთავისუფლებისა, საქართველოს დამოუკიდებლობისა; ყამი ურთიერთთანადგომისა.

მოუხედავად ამისა, შაბათს დაწყებული მიტინგი არ შეჩერებულა. იგი გრძელდებოდა მთელი ღამის განმავლობაში. ოპოზიციის წარმომადგენლებმა კი საქართველოს ტელევიზიის შენობასთან გადაინაცვლეს, სადაც დღემდე განაგრძობენ საპროტესტო აქციებს.

უნივერსიტეტთან

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაღში სტუდენტობა და პროფესორ-მასწავლებლები დილადრიან შეიკრიბნენ. აქ მათ მიტინგი უნდა გაემართათ, მაგრამ უკანონოდ მოკალთებულმა ოპოზიციური პარტიების წარმომადგენლებმა დემონსტრაციულად იეუშალეს ხელი, და არ მისცეს საშუალება გამოეთქვათ თავიანთი აზრი.

პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტობა იძულებული გახდნენ დაეტოვებინათ მშობლიური უნივერსიტეტის ბაღი და გეზი აეღოთ რუსთაველის გამზირის მიმართულებით. თავისუფალი საქართველოსთვის მებრძოლი ხუთასკაციანი კოლონა დაიძრა მთავრობის სახლისკენ. მოდიოდნენ მწყობრად, ტრანსპარანტებით. მათ გზადაგზა უერთდებოდნენ სტუდენტი ახალგაზრდობისა და მოქალაქეთა დიდი ჯგუფები.

ზოგიერთი მათგანის ნაუბარი:

ეთერ გიგინეიშვილი — ქიმიის ფაკულტეტის უფროსი მასწავლებელი, ნინო ულენტი — ფილოსოფიის ფაკულტეტის დოცენტი.

— მათი მოქმედება ძალმომრეობა იყო. რა უფლებით მოქმედებენ ასე? იქ მათთან მხოლოდ 10-15 სტუდენტია, ხოლო ძირითადი ნაწილი სტუდენტობისა ჩვენთან არის. გახედეთ ამ კოლონას, სწორედ ისინი მიგვიძღვიან წინ. სირცხვილი იმათ, ვინც დღეს არ დგას ამათ გვერდით. ჩვენ ვუერთდებით ხალხს თავისუფალი საქართველოს დასაცავად.

ლონდა დოლიძირი — ფილოლოგიის კათედრის მასწავლებელი:

ჩვენი ვალია დღეს სადაც უჭირს ჩვენს ერს, იქ ვიდგეთ. ჩვენ ვიცავთ თავისუფალ საქართველოს, ვიცავთ ჩვენს მიერ არჩეულ პრეზიდენტს, და მშვიდობისაკენ მოვუწოდებთ ყველას.

საუბრის დროს ჩვენს გარშემო სტუდენტები მოგროვდნენ.

ნინო ენდელაძე, ეკა გრძელიშვილი, მამია ტუღუში, ნინო ლებანიძე და ათობით სხვანი გმობდნენ იმ თანატოლებს, რომლებიც ე. წ. ოპოზიციონერთა ფეხის ხმას აჰყვნენ. — ჩვენია მომავალი. ჩვენი მამები ჩვენი მომავლისთვის იბრძვიან, და ვალდებული ვართ, ძნელებდობის ჟამს მათთან ვიყოთ.

ბეჟან ბარდაველიძე — პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, აკაკი წერეთლის კაბინეტის გამგე, მწერალთა კავშირის წევრი: თავისუფალი დემოკრატიული საქართველო შეიძლება მართოს იმ ძალამ, რომელსაც მთელი თავისი ცხოვრებით, აზროვნების სულითა და მრწამსით აქვს ამის უფლება, ვინც გაიარა ცხოვრების გზა, ზნეობრივად სრულად, და ჩამოყალიბდა პიროვნებად, რომელიც ღვთისნიერი ენითა და ქცევით ესაუბრება თავის ერს. მხოლოდ მას აქვს უფლება მაღალი იდეალებისაკენ მოუწოდოს ხალხს. სხვები კი, თუ იმდენი ძალა არ შესწევთ ამ კაცის გვერდით იყვნენ, ხალხს მაინც ნუ უშლიან ხელს. რომ შემეძლოს თავისუფლებას ვეუბდე, მე მის გვერდით ვიქნებოდი და გავინაწილებდი იმ ტანჯვა-წამებას, რომელიც მას არგუნა განგებამ. ახლა, ამ დიდ საქმეში მე მხოლოდ თანადგომის უფლება მაქვს და ამიტომაც დავუდგები გვერდით. აი, ასეთი რწმენით, პრეზიდენტისა და მთავრობის მხარდასაჭერი ტრანსპარანტებით, ომახიანი შეძახილებით მიემართებოდნენ „უნივერსიტეტელები მთავრობის სასახლისაკენ.

მთავრობის სახლთან

ყველა, ვინც გუშინ რუსთაველის პროსპექტზე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა ხალხმრავალ მიტინგს შეუერთდა, სიამაყის გრძნობით მიემართებოდა მათთან ერთად. სტუდენტი ახალგაზრდობის ლოზუნგებს: „გაუმარჯოს საქართველოს!“, „გაუმარჯოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ზვიად გამსახურდიას!“, ხალხი ტაშითა და ხანგრძლივი ოვაციით ხვდებოდა. ხოლო როცა დემონსტრანტთა კოლონა მთავრობის სახლს მიუახლოვდა და მისი ფანჯრიდან მათ პრეზიდენტი მიესალმა, ოვაციამ კულმინაციას მიაღწია. დიდხანს გაისმოდა ზვიად გამსახურდიასადმი უდიდესი სიყვარულისა და პატივისცემის გამომხატველი შეძახილები, შემდეგ პრეზიდენტი დაბლა ჩამოვიდა და მისასალმებელი სიტყვით მიმართა მის მხარდასაჭერად მოსულთ.

— უნივერსიტეტი ყოველთვის იყო ქართული სულის ჭეშმარიტი ტაძარი, — თქვა მან, — მწამს, რომ ამ ტაძარში ვერ გაბატონდებიან საქართველოს კანონიერი მთავრობის მოწინააღმდეგეები. დღევანდელმა თქვენმა ასეთმა ერთსულოვანმა თანადგომამ კიდევ ერთხელ დაგვარწმუნა, ვისი გზით მიდის დღეს საქართველოს ინტელიგენცია. ეს იმაზე მეტყველებს, რომ ის მცირედი ნაწილი — კორუფციონერებული ინტელიგენციისა, რომელიც გადაუდგა ეროვნულ პარლამენტს, ქართველ ხალხს, ვერ დაიმკვიდრებს ადგილს უნივერსიტეტში, მათ არ გაჰყვება ქართველი ხალხი.

სახალხო მიტინგზე, რომელიც მთავრობის სახლის წინ მთელი დღის განმავლობაში მიმდინარეობდა, ერთმანეთს ცვლიდნენ უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები, სტუდენტები, მოსწავლეები, თბილისელი მოქალაქეები. ისინი გამოთქვამდნენ თავიანთ დამოკიდებულებას საქართველოში შექმნილი რთული პოლიტიკური ვითარებისადმი, გმობდნენ ოპოზიციონერთა მოქმედებას, რომელთა უსწორო მოთხოვნებმა საქართველოს კანონიერი მთავრობისა და მისი პრეზიდენტის წინააღმდეგ შეიძლება კატასტროფამდე მიგვიყვანოს. ბევრი მათგანის გამოსვლებში გაისმოდა მოწოდება, რომ აუცილებელია დიალოგი, აუცილებელია ქართველთა შერიგება, გაერთიანება, რომ არ გავახაროთ მრავალრიცხოვანი მტერი, რომელიც ესწრაფვის ჩვენს დამარცხებას და კვლავ დაპყრობას.

მიტინგის მონაწილენი ერთსულოვანი ოვაციით შეეგებნენ ქირურგიის ინსტიტუტის მეცნიერთანამშრომლთა კოლონას, აგრარული უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებალაგარიდლობას.

რუსთაველის პროსპექტზე მთავრობის სახლისაკენ კვლავ უწყვეტ ნაკადად მიედინებიან დედაქალაქის სხვადასხვა რაიონის საწარმო-დაწესებულებათა მუშამოსამსახურეების კოლონები.

ხალხი კვლავ უწყვეტად მოდის მთავრობის სახლთან, საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერად არჩეული პარლამენტისა და პრეზიდენტის დასაცავად. საგულისხმო იყო აგრარული უნივერსიტეტის დოცენტის ანზორ ციფურიძის გამოსვლა. კერძოდ, ბატონმა ანზორმა ბრძანა:

— ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტები ამჟამად საწარმოო თუ სასწავლო პრაქტიკაზე იმყოფებიან. რასაკვირველია, ამ ფაქტმაც მნიშვნელოვნად განაპირობა ის, რომ დღემდე აგრარული უნივერსიტეტი თითქოს არ გამოხატავდა თავის პოზიციას. მინდა გავაცხადო, ჩვენი უნივერსიტეტი ყოველთვის იყო და მომავალშიც იქნება ჭეშმარიტების, სიმართლის მხარეზე. საქართველოსთვის ამ ძნელებდობის ჟამს მიგვაჩნია, რომ ჩვენ არ უნდა ვუღალატოთ ტრადიციებს — უნდა ვიდგეთ იქ, სადაც დგას მთელი საქართველო; უნდა ვიდგეთ იქ, სადაც წყდება საქართველოს მომავალი. ეს ადგილი კი აქაა, მთავრობის სახლის წინ. რაკიდა საჭირო გახდა, ჩვენ უნდა დავიცვათ ჩვენს მიერ არჩეული პარლამენტი, ჩვენს მიერ არჩეული პრეზიდენტი. აი, სწორედ ამ მიზნით ჩატარდა დღეს აგრარული უნივერსიტეტის საჭტო დარბაზში ჩვენი პროფესორ-მასწავლებლების კრება, სადაც მივიღეთ გადაწყვეტილება, მხარი დავუჭიროთ პრეზიდენტს. კრების გადაწყვეტილებას დღეს უკვე ორასზე მეტმა კაცმა მოაწერა ხელი, ხელმოწერები გრძელდება..

— მე გამოვდიავარ ზუგდიდელების სახელით, — თქვა ზუგდიდის პროფკავშირების ინსტრუქტორმა ზვიად ჟურღულიამ, — მართალია, ჩვენთანაც არის ხალხი, ვინც განუდგა პრეზიდენტს, მაგრამ მადლობა ღმერთს, მათი ჩამოთვლა მხოლოდ თითებზე შეიძლება. საერთო ჯამში მთელი ზუგდიდის რაიონის 90 პროცენტი რესპუბლიკის კანონიერი მთავრობისა და პრეზიდენტის მხარესაა.

ხელისუფლების მხარდასაჭერად სიტყვით გამოვიდნენ ტექნიკური უნივერსიტეტის მასწავლებელი ნანა მღებრიშვილი, ამავე უნივერსიტეტის დოცენტი ზურაბ ზუბიაშვილი, რუსთაველის თეატრის მსახიობი ლია გუდაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი ოტია კახაძე, ნიკორწმინდელი ეპისკოპოსი მეუფე „ამბროსი, გაზეთ „გზანათლების“ უფროსი კორესპონდენტი ლამარა ჩინჩალაძე, თელეთელი მწყემსი მალხაზ მათიაშვილი და სხვები.

მთავრობის სახლის წინ მიტინგს შეუერთდა გლდანის რაიონის წარმოება-დაწესებულებების 15 ათასამდე კაცი, დედაქალაქის სხვადასხვა საწარმოების ათასობით თანამშრომელი, ჩამოვიდნენ დუშეთის, ბორჯომის და რესპუბლიკის სხვა რაიონების წარმომადგენლები.

საქინფორმის ფოტოკორესპონდენტი ანიკოლაიშვილის ფოტო.

ტელევიზიასთან

რუსთაველის პროსპექტზე ბარიკადების მოშლის შემდეგ ოპოზიციამ საქტელერადიოს დეპარტამენტის შენობასთან გადაინაცვლა. აქვე ორიან ეროვნული გვარდიის ნაწილები თენგიზ კიტოვანის ხელმძღვანელობით. კოსტავას ქუჩა ტელევიზიასთან გადაკეტილია, დგას სამხედრო ტექნიკა. გუშინ დილით ტელერადიოდეპარტამენტის შენობაში ოპოზიციამ და ეროვნული გვარდიის ნაწილის ხელმძღვანელობამ პრესკონფერენცია გამართა უცხოელი ჟურნალისტებისთვის. თენგიზ სიგუას ინტერვიუ ჩამოართვა ბრიტანის კორესპონდენტმა.

გუშინ მთელი დღის განმავლობაში აქ შეკრებილი იყო დიდძალი საზოგადოება, გაიმართა მიტინგი, რომელზეც სიტყვით გამოვიდა ირაკლი წერეთელი:

—— მოგეხსენებათ, შაბათს, ღამით რუსთაველზე აღმართული ბარიკადების დასანგრევად და გასატანად მოვარდა წყალზებული ბრბო, რომელიც ბარიკადების დანგრევის შემდეგ შემოიჭრა ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის შტაბ-ბინაში, სადაც დაამტვრიეს ყველაფერი და იქ მყოფ ჩვენი პარტიის წევრებს სასტიკად სცემეს, პირადად მეც ფეხი მაქვს დაშავებული.

იმ ღამით ფაქტობრივად სამოქალაქო ომი ატყდა, რომელსაც დასაბამი მისცა ჯერ კიდევ 2 სექტემბრის მანიფესტაციის დარბევამ.

რა მოლაპარაკებაზე შეიძლება ლაპარაკი, როცა პრეზიდენტმა სამოქალაქო ომი გამოგვიცხადა, ახლა ჩვენგან პოზიციების დათმობა ნიშნავს შეეგებუოთ მონობას, რასაც პირადად მე არასოდეს დავუშვებ — ვიბრძოლებ ბოლომდე. მოგეხსენებათ, რომ პრეზიდენტს შეუდგენია 270 კაცის სია (?!), რომლებსაც ფაქტობრივად რეპრესიები მოელის. ჩვენ ვერ დავლოდებით, როდის მოგვიყვანენ თითო-თითოდ კედელთან დასახვრეტად. ამ 270 კაცში ძირითადად საქართველოს ინტელექტუალური ელიტაა სამიზნეში ამოღებული. მათ შორის ერთ დროს პრეზიდენტის ერთგული თანამებრძოლები.

ამ ადგილის გაწმენდა, სადაც ამჟერად გავმაგრდეთ, გაუპირდება ოფიციალურ ხელისუფლებას, ჩვენ ამას ისე ადოლად უკვე აღარ შევეურიგდებით, როგორც ეს რუსთაველის პროსპექტზე ზოხდა. უკან დასახევი გზა აღარა გვაქვს. ჩვენი ძირითადი მიზანია გამასახურდია გაყვანილ პრეზიდენტობიდან. ვიბრძოლებთ, ვიდრე ამას არ მივაღწევთ. და თუ აქედანაც მოახერხეს ჩვენი გაძევება, ტყეში გავალთ და იქიდან შევებრძოლებთ.

გია თვალავაძემ მიტინგის მონაწილეებს გააცნო განცხადებები. ერთ-ერთ განცხადებაში, რომელსაც ხელს აწერენ ელდარ შენგელაია, ვალერი კვარაცხელია, ჭაბუა ამირეჯიბი, ლანა ოოლობერიძე, იზა ორჯონიკიძე, გიორგი შენგელაია, გიორგი ხარაბაძე და სხვები, ნათქვამი იყო, რომ ჯანსიუო ჩარკვიანს გუშინ თავს დაესხა დაჭრილავებული მკვლელი, ვინმე ხელამეილი. ჯანსუღ ჩარკვიანი იხსნეს მის გვერდით მყოფმა ადამიანებმა, რომლებმაც მაშინ მოუსწრეს, როცა ჩარკვიანისთვის ბლაგვი საგანი უნდა ჩაერტყა თავში.

მეორე განცხადებაში ნათქვამია: საქართველოს ისტორიაში ჯერ არ ყოფილა ისეთი ფაქტი, რომ პროვინცია დაპირისპირებოდა დედაქალაქს. უდიდესი სახელმწიფოებრივი დანაშაულია, როცა ქვეყანა სამოქალაქო ომის ზღურბლზე დგას, სასწრაფოდ უნდა გაიმართოს საგანგებო სხდომა, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ხელისუფლება და ოპოზიციის წარმომადგენლები. ხელს აწერენ დეპუტატები აკაკი ბობოხიძე, ავთანდილ ინჭკირვეა, ზურაბ კანდელაკი, ელდარ შენგელაია, ნოდარ ნათაძე და სხვები.

საზოგადოება „სვანეთის“ პრეზიდენტმა, ლია ცინდელიანმა მიტინგზე აღნიშნა: —მანამ ვერ წავალთ სიკეთის გზით, სანამ ყველა თავის საქმის კეთებას არ ისწავლის, ექიმი სტაციონარში უნდა იდგეს და არა პარლამენტში, იურისტი არ უნდა განგებდეს მენენტლობის საკითხებს, და პირიქით. სამწუხაროა, რომ რაიონები დაუპირისპირდნენ დედაქალაქს და ეს იმიტომ ხდება, რომ მათ არ იციან სიმართლე. რატომ არ ვაძლევთ ოპოზიციას პრესით, რადიოთი და ტელევიზიით გამოსვლის საშუალებას იმისთვის, რომ ხალხმა თვითონ განსაჯოს, ვინ არის მართალი. წვეთი ქართველის სისხლიც რომ დაიღვაროს, ჩვენ ყველანი დამნაშავენი ვიქნებით. უნდა აემაღლდეთ საკუთარ ამბიციებზე, ყველაფერი უნდა დავთმოთ, მათ შორის საკარძელიც, თუ ეს საქართველოს კეთილდღეობისათვის არის საჭირო.

სიტყვებით გამოვიდნენ ლევან ღვინჭილია, რომან მიმინოშვილი, გია თვალავაძე და სხვები.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ბ-ნ ზ. გამსახურდიას, საქართველოს რესპუბლიკის ოპოზიციური პარტიებისა და საზოგადოებების ლიდერებს, უწმინდესსა და უნეტარესს, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქს ილია მეორეს

განიცილა რა საქართველოში შექმნილი მძიმე პოლიტიკური ვითარება, რომელიც შეიძლება გადაიზარდოს სამოქალაქო ომში, და ამასთან დაკავშირებით გამოთქმული უწმინდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ილია მეორის სამშვიდობო ინიციატივა, საქართველოს მშვიდობის დაცვის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი მთლიანად უჭერს მხარს მას და მოუწოდებს კომიტეტის წევრებს, ყოველნაირად დაუჭირონ მხარი ამ ინიციატივას.

ამასთანავე კომიტეტის პრეზიდიუმს მიაჩნია, რომ საქართველოს რაიონებიდან მოსახლეობის მასობრივი ჩამოსვლა თბილისში, რა ანგარიშგასაწევი მიზეზებითაც უნდა იყოს ეს განპირობებული, ობიექტურად ხელს არ უწყობს მშვიდობის შენარჩუნებას და სამოქალაქო ომის საშიშროებას ქმნის.

ჩვენ მოვუწოდებთ პრეზიდენტს, დაამრუნოს სახლებში თბილისში ჩამოსული ხალხის მასები, ხოლო ოპოზიციას — მაქსიმალურად აღიკვეთოს ქალაქის ქუჩებში მასობრივი აქციები და მოლაპარაკების გზას დაადგეს.

ჩვენ კიდევ ერთხელ აღვნიშნავთ იმ გარემოებას, რომ ნებისმიერი კეთილშობილური მიზნის, მათ შორის დამოუკიდებლობის მიღწევაც მხოლოდ და მხოლოდ მშვიდობიანი და დემოკრატიული გზით შეიძლება.

საქართველოს მშვიდობის დაცვის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის

განცხადება

საქართველოს რესპუბლიკაში შექმნილი უაღრესად მძიმე ვითარება და პოლიტიკური ძალების უკიდურესი დაპირისპირება მოითხოვს გონივრული, ამასთან გადამწყვეტი ზომების მიღებას, რამაც აუცილებლად უნდა უზრუნველყოს საყოველთაო მშვიდობის დამყარება და შეუფერხებელი წინსვლა საქართველოს სრული დამოუკიდებლობის მოპოვებისა და დემოკრატიული ცხოვრების დამკვიდრებისათვის.

დღეს, როცა ქართველი ხალხი რეალურად დგას სამოქალაქო ომის საფრთხის წინაშე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი მიიჩნევს, რომ ერის ხსნის ერთადერთი საშუალება ეროვნული თანხმობის მიღწევაა, რომლის ხორცშესხმის გზა კიდევ ერთხელ შემოგვთავაზა სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ თავის გამოსვლაში საქართველოს ტელევიზიით ამა წლის 22 სექტემბერს.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი მზად არის იტვირთოს მონაწილეობა ქვეყნისა და ხალხისათვის ამ სასიცოცხლო მისიის განხორციელებაში.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი.
1991 წლის 22 სექტემბერი.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის

განცხადება

რესპუბლიკის ერთ-ერთი დიდი უმაღლესი სასწავლებლის — საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორატს მიაჩნია, რომ დღეს საქართველოში შექმნილი კრიზისული სიტუაცია ემუქრება ჩვენში მიმდინარე დემოკრატიზაციის პროცესს, მთლიანად ქართველი ერის მომავალს.

აღნიშნული სიტუაციის გამოსწორებისათვის ზრუნვა საქართველოს ყველა დემოკრატიული ძალის უპირველესი ამოცანაა, ამიტომ მიგვაჩნია, რომ ქართველი ერის ამ საბედისწერო ჟამს ერთადერთი სწორი გზაა ურთიერთშეთანხმების, კომპრომისისა და მოლაპარაკების საპარლამენტო გეზი. ჩვენ მთლიანად ვეთანხმებით საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის მიმართვას. ყველა სხვა გზა დამღუპველია და შეიძლება ყველაზე ტრაგიკული აღმოჩნდეს ქართველი ერის მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში, ხოლო პასუხისმგებლობას ვერცერთი პოლიტიკური ძალა ვერ აიცდენს.

არსებულ სიტუაციაში სხვასთან ერთად პარალიზებულია ერის მომავლის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი — სწავლების პროცესი, რაც არ შეიძლება არ აფიქრებდეს სამშობლოს მომავლით დაინტერესებულ მამულიშვილებს.

ამიტომ, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორატი გულწრფელად გთხოვთ ყველაფერი იღონოთ ერთსულოვნების ატმოსფეროს დასამკვიდრებლად, საქართველოს სრული დამოუკიდებლობის მისაღწევად.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორატი

28 სექტემბერი 1991 წელი

იგი იყო საქართველოს მგზნებარე პატრიოტი

35 წლის თბილისელმა ექიმმა გივი (გია) აბესაძემ განვლილ შაბათს თავი დაიწვა რუსთაველის პროსპექტზე. სიკვდილის წინ დაწერილ ბარათში იგი ამბობს, რომ პროტესტის ამ უკიდურეს ფორმას მიმართავს სასოწარკვეთის ჟამს, რომელიც გამოწვეულია ქართველებს შორის კონფრონტაციითა და მის საყვარელ სამშობლოში სამოქალაქო ომის რეალური საფრთხის შექმნით.

გივი აბესაძე კარდიოლოგად მუშაობდა თბილისის მეორე სამშობიარო სახლში. იგი უპარტიო იყო. დარჩა 10 წლის გოგონა და მეუღლე.

23 სექტემბერს გამართულ თბილისის მეორე სამშობიარო სახლის და თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის მეანობისა და გინეკოლოგიის კათედრის კოლექტივების ერთობლივ მიტინგზე, რომელიც გივი აბესაძის ხსოვნას მიეძღვნა, კოლეგებმა და მეგობრებმა ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ იგი იყო საქართველოს მგზნებარე პატრიოტი, თავისი ხალხის უდიდესი სიყვარულით განმსჭვალული, გულსხმიერი და ერუდირებული ექიმი. იგი ყურადღებით ადევნებდა თვალს რესპუბლიკაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებს, ახარებდა დამოუკიდებლობის გზაზე გადადგმული ყოველი ნაბიჯი, მწვავედ განიცდიდა ქართველების გათიშვას, დემოკრატიული პრინციპებისგან გადახვევას.

სცადა რა თავის გაწირვით აეცილებინა თავიდან ძმათამკვლელი ომი, გივი აბესაძე ქართველი ხალხის ეროვნული გმირის დონემდე ამაღლდა, ამბობდნენ მიტინგის მონაწილენი.

ლოგიკური ძარცვა?!

ეს ფაქტი, რომელზეც ახლა გიამბობთ, ერთი ჩვეულებრივი კრიმინალი იქნებოდა, თუ არა ის ვითარება, ჩვენს დედაქალაქში რომ არის გამეფებული.

ვუშინ, დილით, დაახლოებით თერთმეტ საათზე, გამომცემლობა „სამშობლოს“ მორიგე ავტომანქანას „გაზ-24“, რომელსაც გაზეთის ტირაჟის გასამრავლებელი ცელოფანების და მომსახურე პერსონალის გადაყვანა ავალა, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე ერთ-ერთ შუქნიშანთან „უაზ-469“ მარკის ავტომანქანა გადაუდგა. გადმოვიდა სამოქალაქო ტანსაცმლიანი რვა ახალგაზრდა და გამომცემლობის მძღოლი ავტომატების მუქარით „უაზში“ გადასვეს.

გახუცხადეს, რომ „გვარდიის ხალხი ვართ, მანქანა გვჭირდებაო“ და ტელევიზიის შენობასთან უკანმდებარე ეზოში შეჩერდნენ.

მძღოლის შეკითხვაზე, როდის დაუბრუნებდნენ სახელმწიფო ავტომანქანას, როცა ვითარება დაწყნარდებაო, იყო პასუხი.

მძღოლმა მომხდარის შესახებ მილიციასაც აცნობა.

ვფიქრობთ, ამ ფაქტის კომენტარი აუცილებელია:

ღმერთმა ქნას — გამტაცებელთა თქმის არ იყოს — ვითარება ცალი ჩაწყნარდეს. ეს ყველაზე დამოკიდებული. სამწუხარო იქნება, თუ ისინი მართლაც „გვარდიის ხალხია“ და არა რიგითი გამტაცებლები. მათ, ვისაც კატეგორიულად მიაჩნია, რომ სიმართლისათვის იბრძვის, ასეთი მეთოდებით „ბრძოლა“ სადამდე მიგვიყვანს, მშვენივრად უნდა მოეხსენებოდეს (მით უმეტეს, რომ მაგალითები ჩვენს ცხოვრებაში ბევრი ყოფილა, თანაც არცთუ შორეულ წარსულში).

საზღვარგარეთ

პრენაზე გამოდიან ბურები

XIX-XX საუკუნის მე-2 ნახევარი, განსაკუთრებით კი მისი ბოლო პერიოდი ეროვნული განმათავისუფლებელი მოძრაობის დიდი გაქტიურებით აღინიშნება. რამდენიმე დღის წინ გაერომ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად სცნო ლიტვა, ლატვია და ესტონეთი. ახლოს არის გამარჯვებასთან საქართველო. ცალკე სახელმწიფოებად არსებობის სურვილი გამოთქვეს მოლდოველთმა, სომხეთმა. იგივე პროცესები მიმდინარეობს უკრაინაში და ბელორუსიაში. იუგოსლავიის ყოფილმა რესპუბლიკებმა სლოვენეთმა და ხორვატიამ უკვე გამოაცხადეს დამოუკიდებლობა. ახლა ჯერი გაეროზე და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებზეა. დამოუკიდებლობა სურს კანადის პროვინცია კვებეკის მოსახლეობას, ინდოეთში ოსახლე სიკჰები „სალისტანის" სახელმწიფოს შექმნას აპირებენ, დამოუკიდებლობა სურთ ტუვინებს, ბაკკელს და მრავალ სხვა ხალხს. ევროპიაში ეს ხალხი ვინც ითხოვს დამოუკიდებლობას, ეუცილებლად მოიპოვებს მას. მათ რიცხვში საინფორმაციო საშუალებების მეთხეთ სულ უფრო ხშირად გაისმის აფრიკელების ანუ ბურების სახელი.

ცოტა ხნის წინ სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა ე.წ. ბურთა სახელმწიფო პარტიის ხელმძღვანელობამ თოვნეთ ძიმართა შეერთებული შტატების პრეზიდენტს ჯორჯ

ბუშს, რათა მან ბურებს ისეთივე დახმარება აღმოუჩინოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღდგენის საკუთხებ, როგორც ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებს აღმოუჩინა. თხოვნაში აღნიშნულია, რომ ოკტომბერში ამ პარტიის დელეგაცია გაეგზავნა და ევროპის მრავალ ქვეყანაში გაეგზავნება, რათა მსოფლიო საზოგადოებას გაიგონოთ რატომ სურთ ბურებს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღდგენა. უკანასკნელად ბურების საკითხი ვერსალის კონფერენციაზე დაისვა და ინგლისის მოთხოვნით მისი განხილვა ჩაიშალა.

ჰკონდათ თუ არა ბურებს საკუთარი სახელმწიფოები? ჰკონდათ და არა ერთი. მათი მოკლე ისტორია ასეთია:

1652 წელს ნიდერლანდების ოსტ ინდოეთის კომპანიის ექიმმა იან ვან რიბეკმა აფრიკის სამხრეთში ქალაქი კეიპთაუნი დააარსა. აქ ჩამოსახლება დაიწყეს ჰოლანდიური რეფორმატორული ეკლესიის მიმდევრებმა და ფრანგმა ჰუგენოტებმა. მათ ბურები ეწოდათ, რაც ჰოლანდიურ ენაზე გლეხს ნიშნავს. ასე შეიქმნა კაპის პროვინცია.

სამხრეთის მშვენიერმა ბუნებამ, ჯანსაღმა ჰაერმა და ნოყიერმა მიწამ, განსაკუთრებით კი შრომის დიდმა სიყვარულმა ბურებს საშუალება მისცა სწრაფად გაეუმჯობესებინათ საკუთარი მდგომარეობა. ისინი აშენებდნენ ევროპული ყაიდის ქალაქებს, გაჰყავდათ რკინიგზები, წყალსადენები და გზატკეცილები.

კოლონიაზე პრეტენზიას ინგლისიც აცხადებდა. 1814 წელს მან ვენის კონგრესის დასტურის შემდეგ თავისი ეროვნული დროშა იუნიონ ჯეკი აფრიალა აფრიკის ამ მხარეში. ევროპელების სამხრეთ აფრიკაში გამოჩენამდე აქ ცხოვრობდნენ ჰოტენტოტები, ბუშმენები და ბანტუს ძოდგმის ხალხი. პირველი ორი ადგილობრივები იყვნენ, ბანტუ კი, რომელიც ყველაზე განვითარებული, მრავალრიცხოვანი და მეომარი ხალხი იყო, ქრისტეს დაბადებიდან დაახლოებით მე-10 საუკუნეში ჩამოსახლდნენ აფრიკის სამხრეთში, მდინარე კონგის სათავეებიდან. ეს გარემოება ათქმევინებს ბევრ სპეციალისტს, რომ ბანტუ ისევე მოსულია სამხრეთ აფრიკაში, როგორც ჰოლანდიელები და ინგლისელები.

ბურები თავს ჰოლანდიელებად თვლიდნენ, ისინი ვერ შეეგუნენ ინგლისის ადმინისტრაციის რეფორმებს, განსაკუთრებით კი 1834 წელს მონების გათავისუფლებას და ცალკე ყოფნა ისურვეს. დაახლოებით 5 ათასი ბური მდინარე ორანჟის მეორე ნაპირზე გადასახლდა და ნატალის დამოუკიდებელი რესპუბლიკა დააარსა. ინგლისელებმა ნატალიც დაიპყრეს. ბურები არ შეუშინდნენ მეორედ აყრას და მარტინუს პრეტორიუსის ხელმძღვანელობით ალმოსავლეთით მდინარე ორანჟის სათავეებთან ამავე სახელწოდების თავისუფალი რესპუბლიკა დააარსეს, ხოლო მთავარ ქალაქს კი „პრეტორიუსი" უწოდეს. ბურების მე-2 ნაწილმა მდინარე ვაალის გადაღმა სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა ანუ ტრანსვაალი დააარსეს. ეს რესპუბლიკა სასარგებლო წიაღისეულით უაღრესად მდიდარი იყო. მოგვიანებით რესპუბლიკის მთავარსარდალი და სამგზის პრეზიდენტი გახდა გამოჩენილი პოლიტიკური მოღვაწე პაულ კრიუგერი, რომელიც თავგამოდებით იბრძოდა ინგლისელების წინააღმდეგ. 1896 წელს ორანჟმა და ტრანსვაალმა ინგლისელების წინააღმდეგ სამხედრო კავშირი დადეს. ამ უკანასკნელმა კი მტკიცედ მოიკიდა ფეხი კაპის და ნატალის პროვინციებში.

ბურების ტერიტორიაზე ოქროსა და ალმასის უმდიდრესი საბადოების აღმოჩენამ, აგრეთვე გერმანიის დაინტერესებამ ამ მხარისადმი ინგლის-ბურების 1899-1902 წლების ომი გამოიწვია. ბურების გამოჩენილი სარდლები პეტრე ეუბერი, არნოლდ კრონე, იაკობ დელარეი, ლუი ბოტა, ქრისტიან დე ვეტი პრეზიდენტ კრიუგერის ხელმძღვანელობით მედგრად ებრძოდნენ ინგლისს, მაშინდელი მსოფლიოს უძლიერეს სახელმწიფოს. ამ ომს დიდი გამოხმაურება ჰქონდა მსოფლიოში, ბევრი მოხალისე იბრძოდა ბურების მხარეზე. მათ შორის იყო ნიკო ბაგრატიონ-მუხრანელი, რომელიც შემდეგ ნიკო ბურის სახელით იყო ცნობილი. მის ხსოვნას

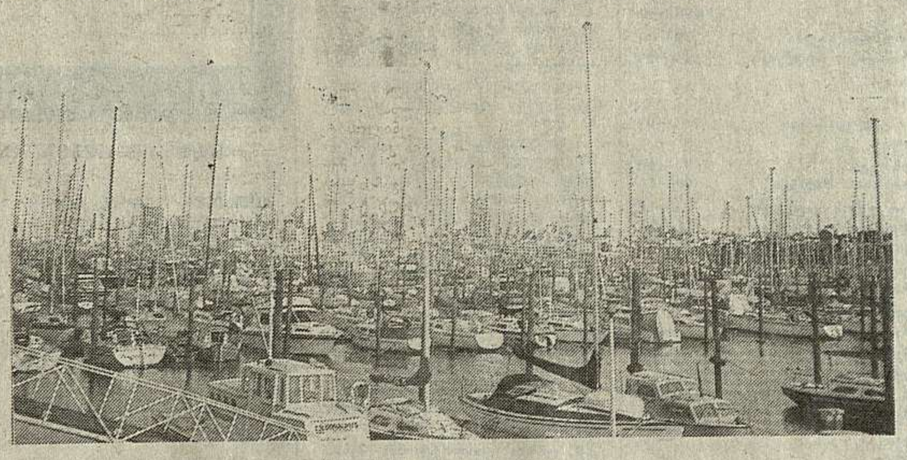

დღემდე პატივს სცემენ ბურების შთამომავლები. მის შესახებ ამ ქვეყანაში საკმაო ლიტერატურაც არის. იხ.ელის-ბურების ომის შესახებ მრავალი სათავგადასავლო და ისტორიულ-მემუარულ წიგნებს შორის თვალსაჩინო ადგილი უკავია ნიკო ბურის მოგონებებს, რომელიც მისი სიკვდილის შემდეგ გამოიცა.

ომში ბურები დამარცხდნენ და მათი რესპუბლიკებიც გაუქმეს. მოგვიანებით 1910 წელს შეიქმნა ინგლისის უზარმაზარი დომინიონი, სამხრეთ აფრიკის კავშირი, რომელიც სიდიდით ბევრად აღემატებოდა ინგლისს, საფრანგეთსა და გერმანიას ერთად აღებულს. კავშირის მართვაში ინგლისელებთან ერთად ბურებიც იღებდნენ მონაწილეობას. ბურებმა კავშირში, რომელიც 1961 წელს რესპუბლიკად გადაკეთდა, პოზიციები განიმტკიცეს. 1925 წლიდან მათი ენა, რომელიც ახლა აფრიკაანსის სახელწოდებით არის ცნობილი, სახელმწიფო ენად გამოცხადდა. ქვეყანას 1924 წლიდან ბურული ორიენტაციის ნაციონალისტური პარტია ჩაუდგა სათავეში, რომელმაც 1948 წლიდან აპართჰეიდის ცნობილი პოლიტიკა დაიწყო. იგი რასობრივი სეგრეგაციის პოლიტიკა იყო. თავდაპირველად ბურები მიწათმოქმედები და მესაქონლეები იყვნენ. ბოლო პერიოდში მათ საგრძნობლად შეზღუდეს ინგლისელები და ახლა ისინი პოლიციის, არმიის, მიწნეწმენებისა და სახელმწიფო აპარატის მუშაკთა 70 პროცენტს შეადგენენ. აქამდან 35 მილიონიანი სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის 5 მილიონიანი თეთრი მოსახლეობის 60 პროცენტზე მეტი ბური ანუ აფრიკაანერებია. ინგლისელთა რიცხვი კი დაახლოებით 30-32 პროცენტია. ბურები მეტწილად ტრანსვაალისა და ორანჟის თავისუფალ რესპუბლიკაში ცხოვრობენ. ყველაზე უფრო „ინგლისურია" ნატალის პროვინცია. ისინი აქ 70 პროცენტამდე არიან.

ბურების ნაციონალისტური პარტიის მიერ გამოცხადებული აპართჰეიდის პოლიტიკის შემადგენელი ნაწილია ბანტუსტანების ანუ შავკანიანი მოსახლეობისათვის „ეროვნული სამშობლოების" დაარსება. შეიქმნა ათამდე „ბოუმლენდი" ანუ ბანტუსტანი, სადაც ბანტუს მოდგმის სხვადასხვა ტომები ცხოვრობენ. ზოგიერთ ბანტუსტანს დამოუკიდებლობა მიეინიჭათ.

განსაკუთრებით დაწინაურებულია ტრანსკეის ბანტუსტანი, რომელიც დაახლოებით ნახევარი საქართველოს ხელაა და ორი მილიონი კოსას მოდგმის ხალხი ცხოვრობს. მას აქვს საკუთარი მმართველობა, კონსტიტუცია, სახელეთო და საზღვაო ძალები. მისი პრეზიდენტი, პრემიერი და ბელადია კაიხარ მატანზიმა. ტრანსკეის ოფიციალურად რესპუბლიკა ეწოდება და ცდილობს გაერიოს და

ოფიციალური ცხრილი

საქართველოს „ფულისა და ნივთების 1991 წლის მეოთხე გამოშვების ლატარიის მოგებათა ტირაჟი
გაიმართა 1991 წლის 10 სექტემბერს ქ. ფოთში. ტირაჟში გათამაშდა 828 ათასი მანეთის 252 ნივთმოგება
და 844748 ფულადი მოგება. მოგება ხვდა ლატარიის ბილეთების შემდეგ სერიებსა და ნომრებს
(მოგებათა ტირაჟი გაიმართა ლატარიის ორ თანრიგზე).

სერიის №№	ბილეთის №№	მოგებახვედრილი ნივთების დასახელება ან ფულადი მოგების ოდენობა	მოგებული ნივთის ფულადი ღირებულება
012005	562*)	1200 მანეთი	—
012015	200*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
012048	004*)	50 მანეთი	—
012052	502*)	50 მანეთი	—
012055	482*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
012056	012*)	მაცივარი „მინსკი“	455—00
012067	214*)	6500 მანეთი	—
012089	292*)	80 მანეთი	—
012108	829*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012111	882*)	50 მანეთი	—
012118	815*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
012136	500*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012144	835*)	750 მანეთი	—
012169	1-575	15 მანეთი	„
012178	886*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012182	1-575	15 მანეთი	—
012188	078*)	50 მანეთი	—
012198	261*)	25 მანეთი	—
012199	046*)	25 მანეთი	—
012206	209*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
012218	458*)	750 მანეთი	—
012222	099*)	მტვერსასრუტი	25—00
012240	271*)	მტვერსასრუტი	25—00
012248	206*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012253	198*)	25 მანეთი	—
012258	219*)	25 მანეთი	—
012268	152*)	80 მანეთი	—
012280	465*)	25 მანეთი	—
012288	1-575	20 მანეთი	—
012300	184*)	30 მანეთი	—
012302	1-575	10 მანეთი	—
012318	205*)	25 მანეთი	—
012322	275*)	30 მანეთი	—
012336	245*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
012358	554*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
012366	067*)	25 მანეთი	—
012367	119*)	მაცივარი „მინსკი“	455—00
012372	188*)	750 მანეთი	—
012375	096*)	50 მანეთი	—
012399	084*)	40 მანეთი	—
012426	850*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012431	886*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012444	157*)	40 მანეთი	—
012456	525*)	80 მანეთი	—
012474	118*)	მტვერსასრუტი	25—00
012478	179*)	25 მანეთი	—
012495	014*)	25 მანეთი	—
012499	288*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-2108“	8400—00
012597	497*)	500 მანეთი	—
012598	819*)	50 მანეთი	—
012604	085*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
012694	198*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
012708	474*)	30 მანეთი	—
012741	016*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
012774	482*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012787	892*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
012792	507*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
012810	097*)	25 მანეთი	—
012822	258*)	40 მანეთი	—
012827	058*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012852	219*)	50 მანეთი	—
012867	102*)	750 მანეთი	—
012872	109*)	590 მანეთი	—
012878	877*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
012913	528*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
012934	232*)	100 მანეთი	—
013003	570*)	50 მანეთი	—
013007	165*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013010	547*)	მტვერსასრუტი	25—00
013028	354*)	30 მანეთი	—
013024	496*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
013027	271*)	30 მანეთი	—
013029	435*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013038	848*)	ავტომან „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
013049	129*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013051	120*)	80 მანეთი	—
013063	024*)	მაცივარი „მინსკი“	455—00
013064	067*)	კონდიციონერი	890—00
013070	148*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013075	324*)	80 მანეთი	—
013077	248*)	მაცივარი „მინსკი“	455—00
013080	148*)	500 მანეთი	—
013095	566*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
013141	278*)	30 მანეთი	—
013145	262*)	30 მანეთი	—
013154	281*)	70 მანეთი	—
013168	251*)	40 მანეთი	—
013195	560*)	ფერადი ტელევიზორი	645—00
013217	070*)	100 მანეთი	—
013236	438*)	40 მანეთი	—
013242	021*)	30 მანეთი	—
013296	396*)	50 მანეთი	—
013307	409*)	მაგნიტორადიოლა „ალიტა“	328—00
013322	027*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
013378	096*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
013403	262*)	30 მანეთი	—
013434	504*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013447	282*)	40 მანეთი	—
013449	129*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
013454	217*)	ფერადი ტელევიზორი	645—00
013493	389*)	70 მანეთი	—
013499	401*)	2000 მანეთი	—
013501	025*)	მაცივარი „ზილი“	410—00
013503	252*)	40 მანეთი	—
013516	234*)	70 მანეთი	—
013522	326*)	70 მანეთი	—
013545	019*)	25 მანეთი	—
013550	203*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
013553	378*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
013556	461*)	500 მანეთი	—
013567	055*)	800 მანეთი	—
013571	460*)	70 მანეთი	—
013583	294*)	70 მანეთი	—
013590	363*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
013591	403*)	მტვერსასრუტი	25—00
013598	1-575	15 მანეთი	—
013613	097*)	ავტომანქანა „უიგული 2109“	9000—00
013615	493*)	40 მანეთი	—
013628	348*)	1200 მანეთი	—
013673	381*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
013578	212*)	50 მანეთი	—
013689	310*)	50 მანეთი	—
013696	087*)	მტვერსასრუტი	25—00
013718	464*)	25 მანეთი	—
013728	285*)	800 მანეთი	—
013735	099*)	მტვერსასრუტი	25—00
013738	160*)	50 მანეთი	—
013750	162*)	500 მანეთი	—
013751	048*)	50 მანეთი	—
013753	468*)	50 მანეთი	—
013768	518*)	25 მანეთი	—
013774	341*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
013788	296*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013791	540*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
013805	017*)	25 მანეთი	—
013835	480*)	1200 მანეთი	—
013839	179*)	40 მანეთი	—
013841	276*)	მტვერსასრუტი	25—00
013867	278*)	40 მანეთი	—
013889	365*)	40 მანეთი	—
013901	549*)	30 მანეთი	—
013904	426*)	70 მანეთი	—
013919	303*)	40 მანეთი	—
013931	376*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
013955	179*)	25 მანეთი	—
013957	493*)	მტვერსასრუტი	25—00
013962	006*)	მტვერსასრუტი	25—00
013972	338*)	ავტომან „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
013976	530*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
013988	049*)	30 მანეთი	—
013990	527*)	100 მანეთი	—
013991	047*)	750 მანეთი	—
014012	477*)	800 მანეთი	—
014024	371*)	500 მანეთი	—
014026	371*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
014027	152*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
014039	018*)	25 მანეთი	—
014043	267*)	მაგნიტორადიოლა „ალიტა“	328—00
014052	247*)	30 მანეთი	—
014069	144*)	25 მანეთი	—
014070	197*)	750 მანეთი	—
014095	089*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
014098	018*)	30 მანეთი	—
014110	409*)	30 მანეთი	—
014121	521*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
014122	166*)	80 მანეთი	—
014160	079*)	50 მანეთი	—
014192	266*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
014238	119*)	1200 მანეთი	—
014246	118*)	40 მანეთი	—
014249	534*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
014291	249*)	40 მანეთი	—
014295	328*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
014296	395*)	იმპორტული გარნიტური	2125—00
014315	528*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
014326	272*)	ხალიჩა	490—00
014338	574*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
014339	382*)	50 მანეთი	—
014342	381*)	მაგნიტორადიოლა „ალიტა“	328—00
014350	549*)	ავტომანქანა „უიგული 2109“	9000—00
014371	131*)	მტვერსასრუტი	25—00
014387	281*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
014404	289*)	30 მანეთი	—
014415	042*)	750 მანეთი	—
014435	543*)	50 მანეთი	—
014442	386*)	მტვერსასრუტი	25—00
014455	198*)	500 მანეთი	—
014458	285*)	30 მანეთი	—
014466	494*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
014474	506*)	მტვერსასრუტი	25—00
014499	287*)	40 მანეთი	—
014508	401*)	მტვერსასრუტი	25—00
014517	110*)	30 მანეთი	—
014537	143*)	30 მანეთი	—
014555	056*)	100 მანეთი	—
014557	023*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
014578	322*)	40 მანეთი	—
014599	441*)	25 მანეთი	—
014622	1-575	20 მანეთი	—
014624	478*)	„კონდიციონერი“	890—00
014632	132*)	25 მანეთი	—
014637	489*)	800 მანეთი	—
014654	299*)	50 მანეთი	—
014656	158*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
014709	467*)	30 მანეთი	—
014710	570*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
014746	134*)	50 მანეთი	—
014762	267*)	40 მანეთი	—
014765	419*)	50 მანეთი	—
014787	162*)	800 მანეთი	—
014825	387*)	მაცივარი „ზილი“	410—00
014837	005*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
014843	505*)	800 მანეთი	—
014888	115*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
014895	127*)	80 მანეთი	—
014909	123*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
014911	490*)	70 მანეთი	—
014936	100*)	50 მანეთი	—
014942	535*)	მაგნიტორადიოლა „ალიტა“	328—00
014943	079*)	1200 მანეთი	—
014968	534*)	25 მანეთი	—
014987	191*)	30 მანეთი	—
014989	483*)	800 მანეთი	—
015003	407*)	30 მანეთი	—
015045	014*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015046	394*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015062	440*)	2000 მანეთი	—
015083	037*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015086	427*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015105	287*)	მტვერსასრუტი	25—00
015107	106*)	30 მანეთი	—
015121	098*)	50 მანეთი	—
015162	215*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015184	005*)	100 მანეთი	—
015213	1-575	5 მანეთი	—
015251	058*)	30 მანეთი	—
015264	017*)	25 მანეთი	—
015270	216*)	მაცივარი „მინსკი“	455—00
015271	297*)	50 მანეთი	—
015272	510*)	500 მანეთი	—
015280	461*)	40 მანეთი	—
015284	408*)	6500 მანეთი	—
015292	083*)	მაცივარი „ორსკი“	325—00
015301	281*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015302	180*)	მაგნიტორადიოლა „ალიტა“	328—00
015310	069*)	ხალიჩა	490—00
015324	081*)	50 მანეთი	—
015357	007*)	30 მანეთი	—
015365	899*)	750 მანეთი	—
015372	268*)	30 მანეთი	—
015379	489*)	40 მანეთი	—
015380	481*)	მტვერსასრუტი	25—00
015384	340*)	800 მანეთი	—
015385	284*)	მტვერსასრუტი	25—00
015405	216*)	25 მანეთი	—
015410	194*)	25 მანეთი	—
015436	409*)	500 მანეთი	—
015442	494*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015443	368*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015504	425*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-2106“	8400—00
015505	021*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015511	018*)	70 მანეთი	—
015526	346*)	ხალიჩა	490—00
015552	495*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015556	012*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
015575	140*)	25 მანეთი	—
015590	476*)	25 მანეთი	—
015595	068*)	ფერადი ტელევიზორი	645—00
015600	500*)	80 მანეთი	—
015601	334*)	მტვერსასრუტი	25—00
015610	425*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015615	180*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
015621	369*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
015637	444*)	30 მანეთი	—
015645	228*)	30 მანეთი	—
015663	305*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
015666	290*)	30 მანეთი	—
015676	083*)	500 მანეთი	—
015698	288*)	750 მანეთი	—
015702	298*)	80 მანეთი	—
015723	022*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-2106“	8400—00
015730	417*)	500 მანეთი	—
015744	341*)	30 მანეთი	—
015745	002*)	300 მანეთი	—
015752	058*)	მტვერსასრუტი	25—00
015778	199*)	100 ლატარიის ბილეთი	30—00
015789	175*)	მტვერსასრუტი	25—00
015874	518*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
015897	348*)	70 მანეთი	—
015919	363*)	40 მანეთი	—
015922	343*)	80 მანეთი	—
015926	186*)	2000 მანეთი	—
015934	095*)	საკერავი მანქანა „ჩაიკა“	252—00
015944	044*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
015960	330*)	50 მანეთი	—
015979	448*)	800 მანეთი	—
015984	147*)	ავტომან. „უიგული-ვაზ-21063“	9000—00
015988	059*)	1200 მანეთი	—
015994	472*)	80 მანეთი	—
015996	562*)	30 მანეთი	—

შენიშვნა: ლატარიის ამ სერიის ბილეთების 574 ნომერს ხვდა 1 მანეთი მოგება თითოეულს.

მოგებანი — „100 ლატარიის ბილეთი“ გაიცემა მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის ფულისა და ნივთების ლატარიის ბილეთები.

ეს ცხრილი არის ოფიციალური დოკუმენტი, რომლის მიხედვით ნივთმოგებანი და ფულადი მოგებანი გაიცემა გაზეთის მორიგი ნომრის ადგილზე მიღების შემდეგ.

მოგებათა მიღების წესი

1. ლატარიის ბილეთის მფლობელს, რომელსაც ნივთმოგება ხვდა, თავისი სურვილისამებრ შეუძლია მოგებული ნივთის ღირებულება ნაღდ ფულად მიიღოს.

ლატარიის ბილეთის ფულადი მოგება, მიმღებთა სურვილით, მოგებული ნივთის ნაცვლად 200 მანეთამდე (ჩათვლით) ღირებულება შეგიძლიათ მიიღოთ საქართველოს ნებისმიერი შემნახველი ბანკის დაწესებულებებში, 200 მანეთზე მეტ მოგებას 1100 მანეთის ჩათვლით გასცემენ შემნახველი ბანკის განყოფილებები და მათი ფილიალები, სადაც ორი და მეტი თანამშრომელია.

2. მოგებულ ნივთებს ლატარიის ბილეთების მფლობელთ აძლევენ ან უგზავნიან მხოლოდ ქ. თბილისის მაღაზიები.

მოგებახვედრილი ლატარიის ბილეთებით ყველა მარკის ავტომანქანების ყიდვა წარმოებს ქ. თბილისში.

ლატარიის ბილეთები იმ მოგებებით, რომლებიც ქ. თბილისის მაღაზიების მეშვეობით უნდა გაიგზავნოს, წარედგინება შემნახველი ბანკის განყოფილებებსა და მათ ფილიალებს, სადაც ორი ან მეტი თანამშრომელია. ამასთან ლატარიის ბილეთების მფლობელი აცნობებს გვარს, სახელს, მამის სახელსა და თავისი ბინის ზუსტ მისამართს.

3. მოგებულ ნივთებს მაღაზიები გასცემენ მას შემდეგ, როცა მოგებახვედრილი ლატარიის ბილეთი შემოწმდება შემნახველი ბანკის დაწესებულებებში.

4. თუ ლატარიაში გათამაშებულ ცალკეულ საგნებს წარმოება აღარ უშვებს, საგნის ღირებულება მოგებახვედრილი ლატარიის ბილეთის მფლობელს ნაღდ ფულად მიეცემა.

5. ლატარიის ბილეთები, რომელსაც მოგება ხვდა, შეგიძლიათ წარადგინოთ გასანაღდებლად ან მოგებული ნივთის მისაღებად 1992 წლის 30 ივნისამდე (ჩათვლით). ამ ვადის გასვლის შემდეგ ლატარიის ბილეთი ძალას კარგავს და გასანაღდებლად აღარ მიიღება.

შენიშვნა: სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში მოწყობილი ფულისა და ნივთების ლატარიის ბილეთების მფლობელთ შეუძლიათ თავიანთი ბილეთები შეამოწმონ მოგებათა ცხრილებით და მიიღონ ფულადი მოგება ან ფული მოგებული ნივთის ნაცვლად ქ. თბილისის დიდუბის რაიონის, აგრეთვე ქალაქების — სოხუმის, ბათუმის, გორის, რუსთავის, ქუთაისის, ზუგდიდის, წყალტუბოს, ფოთის და გაგრის შემნახველი ბანკის განყოფილებებში.

ლატარიის ბილეთების შემოწმება შეიძლება აგრეთვე ქ. თბილისის ყველა შემნახველი ბანკის განყოფილებებში, აგრეთვე სხვა დიდი ქალაქების შემნახველი ბანკის განყოფილებებში.

კომისიის თავმჯდომარე — ფოთის პრეფექტი თ. ბარამიძე,
თავმჯდომარის მოადგილე — საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტროს ფინანსებისა და ფულის მიმოქცევის მთავარი სამმართველოს წამყვანი სპეციალისტი ა. მუნჯიშვილი,
თავმჯდომარის მოადგილე — ქ. ფოთის სახფინანსო განყოფილების გამგე ნ. სალია,
პასუხისმგებელი მდივანი — საქართველოს რესპუბლიკის შემნახველი ბანკის სახ. სესხების, ლატარიისა და ფასიანი ქაღალდების ორგანიზაციის სამმართველოს განყოფილების უფროსი დ. გაგაშვილი.

თბილისის უნივერსალური ბირჟა: წარმატება ახალ წარმატებას გვპირდება

ყოველ ოთხშაბათს რეგულარულად ჩატარდება ვაჭრობა. თბილისის უნივერსალურ ბირჟაზე თქვენ შეგიძლიათ მაქსიმალური მოგებით შეიძინოთ და გაყიდოთ ნებისმიერი საქონელი.

ვაჭრობაში მონაწილეობა შეიძლება მხოლოდ თბილისის უნივერსალური ბირჟის საბროკერო ფირმების მეშვეობით.

ცნობებისათვის მოგვმართეთ მისამართით: 380019, ქ. თბილისი, წერეთლის გამზ. 118. საქართველოს სამეცნიერო და კომერციული გამოფენების ეროვნული ცენტრი, პავილიონი №5, თბილისის უნივერსალური ბირჟა, ტელ.: 35-14-69, 35-44-21.

თბილისის უნივერსალური ბირჟა თქვენი იღბალია!

ბირველიდან მეთერთმეტემდე

ხონის რაიონის გორდის სამუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა-ინტერნატი აცხადებს მოსწავლეთა მიღებას 1991-1992 სასწავლო წლისათვის პირველიდან მეთერთმეტე კლასების ჩათვლით.

სკოლა-ინტერნატში ჩარიცხვის მსურველებმა უნდა წარმოადგინონ შემდეგი საბუთები:

1. მშობლის განცხადება,
2. ცნობა სოციალური მდგომარეობის შესახებ,
3. ცნობა მშობლების საქმიანობის შესახებ ხელფასის ჩვენებით,
4. სამედიცინო ცნობა, ფორმა № 26, ფორმა № 63,
5. ცნობა სკოლიდან.

დამატებით გაცნობებთ, რომ სკოლა-ინტერნატი მდებარეობს დადიანისეულ ტყე-პარკში. ტყე-პარკი გამოირჩევა შესანიშნავი წყაროებითა და ჰაერით, ხეივნებით, მიზანშეწონილია სუსტი ჯანმრთელობის მქონე ბავშვებისათვის.

დაწვრილებითი ცნობებისათვის შეგიძლიათ მიმართოთ სკოლა-ინტერნატის დირექციას.

მისამართი: ხონის რაიონი, სოფელი გორდი.

სკოლა-ინტერნატის დირექცია.

თბილისის 151-ე საშუალო პროფტექნიკური საავიაციო სასწავლებელი

აგრძელებს მოსწავლეთა მიღებას 1991-92 სასწავლო წლისათვის, შემდეგ სპეციალობებზე:

1. სასურსათო საქონლის გამყიდველი
2. სასურსათო საქონლის მოლარე-კონტროლიორი
3. ხილ-კენკრის გადამუშავების ტექნოლოგი

სასწავლებელში მიიღებიან ორივე სქესის მოქალაქენი 17-დან 30 წლამდე.

მოსწავლეები სწავლის პერიოდში მიიღებენ სტიპენდიას 70 მანეთის ოდენობით. სწავლის პერიოდი ითვლება უწყვეტ საწარმოო სტაჟად. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ — განაწილებული იქნებიან საბაზო ორგანიზაციებში, ხოლო მომართვით მოსულები — თავიანთ რაიონებში. დამთავრების შემდეგ მოსწავლეებს უფლება აქვთ ჩაბარონ მისაღები გამოცდები ნებისმიერ უმაღლეს სასწავლებელში.

საჭიროა შემდეგი საბუთები:

1. საშუალო განათლების ატესტატი (დედანი)
2. ცნობა განმრთელობის შესახებ
3. ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან
4. 4 ცალი ფოტოსურათი 3X4
5. მომართვა რაიონიდან

საბუთების მიღება დილის 9 საათიდან საღამოს 17 საათამდე შაბათ-კვირის გარდა.

სასწავლებლის მისამართია: დიღმის მასივი, მეხუთე კვარტალი, მე-2 უნივერსამის მეორე სართულზე. დიღმის ბაზრის წინ.

ტელ.: 51-86-15 ან 51-95-64

ტრანსპორტი: დიდუბის მეტროდან ავტობუსი №№54, 84, 69.

სამარშუტო ტაქსი: №№ 7, 41, 6.

ქალაქის ავტობუსები: № 1, 60, 53, 151. ექსპრესები: 210, 217, 218.

დირექცია

ყურადღება!

ა. წ. 10 სექტემბრის გაზეთ „თბილისსა“ და 18 სექტემბრის „საქართველოს რესპუბლიკაში“ გამოქვეყნდა ზოგადსაგანმანათლებლო კოლეჯის განცხადება IX, X და XI კლასებში მოსწავლეთა მიღების შესახებ. მასში აღნიშნული იყო, რომ XI კლასში მოსწავლეები დაეუფლებიან მხოლოდ იმ საგნებს, რომლებიც გათვალისწინებულია უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების ჩასაბარებლად, მათ მიერ არჩეული პროფილის მიხედვით. დამატებით გაცნობებთ, რომ კოლეჯის XI კლასში ჩარიცხებიან აგრეთვე ცოდნის გაღრმავების მსურველი ახალი სკოლადამთავრებულებიც. მათ, სხვა საბუთებთან ერთად, უნდა წარმოადგინონ ატესტატი. საბუთების მიღება გაგრძელდება — 4 ოქტომბრამდე. სწავლა დაიწყება 7 ოქტომბერს.

კოლეჯის მისამართია: თბილისი, წურწუმიას ქ. №16, 88-ე საშუალო სკოლის შენობა (მეტრო „300 არაგველი“, სასტუმრო „მეტეხიდან“ თელავის ქუჩის გავლით). ტელ.: 74-29-55.

გუნებათსარგებლობისა და გამაჯანსაღებელ მეურნეობათა ბიზნესის უმაღლესი სასწავლებელი

აცხადებს მიღებას 1991-1992 სასწავლო წლისათვის შემდეგ სპეციალობებზე:

მინერალური და მტკნარი წყლების მეურნეობის მართვა.

გუნებათსარგებლობის ეკონომიკა და კვების პროდუქტების წარმოების ეკოლოგიური კონტროლი.

რეგიონის ეკოლოგიური მართვა.

საკურორტო და ტურისტული მეურნეობის მართვა.

კონტიგენტის შერჩევა მოხდება გასაუბრების საფუძველზე. აბიტურიენტი გასაუბრებაზე დაიშვება მას შემდეგ, რაც გადაიხდის 100 მანეთს საორგანიზაციო ხარჯების დასაფარავად.

უმაღლეს სასწავლებელში სწავლების ხანგრძლივობა 4 წელია.

უმაღლესი ამზადებს აღნიშნული სპეციალობების მენეჯერ-ბიზნესმენებს. გასცემს უმაღლესი განათლების დიპლომს.

უმაღლესი სასწავლებელი უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულების ნაწილს სამსახურით.

სასწავლებელში ლექციებს წაიკითხავენ რესპუბლიკის წამყვანი მეცნიერ-მუშაკები და უცხოეთიდან მოწვეული პროფესორ-მასწავლებლები.

სწავლება ფასიანია და მისი საფასური ყოველწლიურად შეადგენს ხუთი ათას მანეთს. გადახდა შეიძლება როგორც ნაღდი ანგარიშსწორებით, ისე გადარიცხვით.

საბუთები მიიღება ყოველდღე 5 ოქტომბრის ჩათვლით 15 საათიდან 20 საათამდე.

შემომსვლელებმა განცხადებას უნდა დაურთონ საშუალო განათლების დოკუმენტი, სამედიცინო ცნობა, 6 ფოტოსურათი (3X4).

პასპორტს და სამხედრო ბილეთს წარმოადგენენ პირადად.

ჩვენი მისამართია: „თბილისი, გურამიშვილის გზატკეცილი 72 „ვ“ (მეტრო „თემქა“) 26-ე პროფტექნიკური სასწავლებლის შენობა.

ცნობები ტელეფონით 61-65-10.

ღია კარის დღე აბიტურიენტებისა და მშობლებისათვის გაიმართება 29 სექტემბერს დღის 12 საათიდან სპეციალობების მიხედვით.

ZURIT

საააქციო ბანკი „ზურიტი“

2 000 000

უმნიშვნელო პროცენტით!

ასეთი თანხის გრძელვადიანი სესხის მიღების უფლება გათამაშდება ბანკ „ზურიტის“ იურიდიულ პირთა შორის, რომლებიც 100 000 მანეთის აქციებს შეიძენენ.

შეიძინეთ „ზურიტის“ აქციები!

ვინც „ზურიტთან“ ერთად იწყებს, ის იგებს!

საკონტაქტო ტელ.: 72-11-09, 72-26-11.

მისამართი — თბილისი, გრიშაშვილის, 20 (აბანოთუბანი)

საააქციო ბანკი „ზურიტი“
სარეკლამო სააგენტო „მი-მი-ნო“

სამუშაო ადგილიც, მაღალი ხელფასიც

ქუთაისის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სასწავლებელი აცხადებს მოსწავლეთა მიღებას 1991-92 სასწავლო წლისათვის **სასწავლებელში** მიიღებიან ცხრა და თერთმეტკლასდამთავრებული ქალიშვილები და ვაჟები. სასწავლებელი ამზადებს შემდეგი პროფესიების კვალიფიციურ მუშათა კადრებს:

1. ინდივიდუალური ტანსაცმლის მკერავი
2. რადიოსატელევიზიო აპარატურის მომსახურე და შემკეთებელი მექანიკოსი
3. ზედა ტანსაცმლის მკერავი
4. საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ელ. მანქანების შემკეთებელი ზეინკალი
5. ფართო პროფილის პარიკმახერ-კოსმეტოლოგი
6. კვების მანქანა-დანადგარების გამმართველი

ცხრაკლასდამთავრებულები არჩეულ სპეციალობასთან ერთად მიიღებენ საშუალო განათლებას (სწავლების ვადა 3 წელიწადია). მოსწავლეები უზრუნველყოფილი იქნებიან კვებით, სპეციალური ტანსაცმლით: საწარმოო პრაქტიკისას მოსწავლეებს დამატებით ეძლევათ გამომუშავებული თანხის 50 პროცენტი.

სასწავლებლის კურსდამთავრებულები, რომლებსაც ექნებათ სპეციალობის მიხედვით არანაკლებ 6 თვის მუშობის სტაჟი, პირველ რიგში ჩაირიცხებიან უმაღლესი სასწავლებლის საღამოს ან დაუსწრებელი განყოფილების მონათესავე სპეციალობაზე.

კურსდამთავრებულები უზრუნველყოფილი იქნებიან სამუშაო ადგილით და ხელფასის მაღალი ანაზღაურებით.

განცხადებას უნდა დაერთოს შემდეგი საბუთები:

განათლების მოწმობა (დედანი), დაბადების მოწმობა (დედანი), ავტობიოგრაფია, ცნობა განმრთელობის შესახებ, ექვსი ფოტოსურათი (3X4-ზე), ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან, მომართვა შესაბამისი საბაზო ორგანიზაციიდან.

სასწავლებლის მისამართია: ნიკეას ქ. № 13

ტელეფონები: 3-39-65; 3-39-64; 3-39-67;

ავტობუსი № 11,19, 21, 31, **მარშ. ტაქსი** № 12

კავკასიის ბირჟა

26 სექტემბერს გაიმართება
ღია ვაჭრობა

ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველა საბრკოერო ფირმას. **საბირჟო პროცენტი შემცირებულია 10-ჯერ.**

დღეს ეს 0,1 პროცენტს შეადგენს.

მონაწილეობის შესახებ განაცხადების რეგისტრაცია დაიწყება 25 სექტემბრიდან.

რეგულარული ღია ვაჭრობა „კავკასიის ბირჟაზე“ გაიმართება ყოველი თვის ბოლო ხუთშაბათს.

მისამართი — ვაჟა ფშაველას, 72. ტელ.: 39-23-53.

საააქციონერო საზოგადოება „კავკასიის ბირჟა“, სარეკლამო საგენტო „მი-მი-ნო“.

საინფორმაციო სარეკლამო სააგენტო „ამარტი“